

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστῶμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑτησία δραχμᾶς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθῆναις, 16 Αὐγούστου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 37

Ἡ ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἐνα ἀχυρόστρωμα μονάχα ἦταν πεταμένο σὲ μιὰ γωνιά πάνω στὸ χῶμα.

— Ποιὰ εἶναι ἡ καλύβα μου; ρώτησε τὸ Σάμπο μὲ ὕφος ὑποταγμένο.

— Δὲν ξέρω, τοῦ ἀπάντησε κείνος.

Νά, ἔμπα σ' αὐτὴ ἐδῶ! Εἶναι ὅλες γεμάτες, δὲν ξέρω ποῦ νὰ σᾶς οἰκονομήσω τόσους!

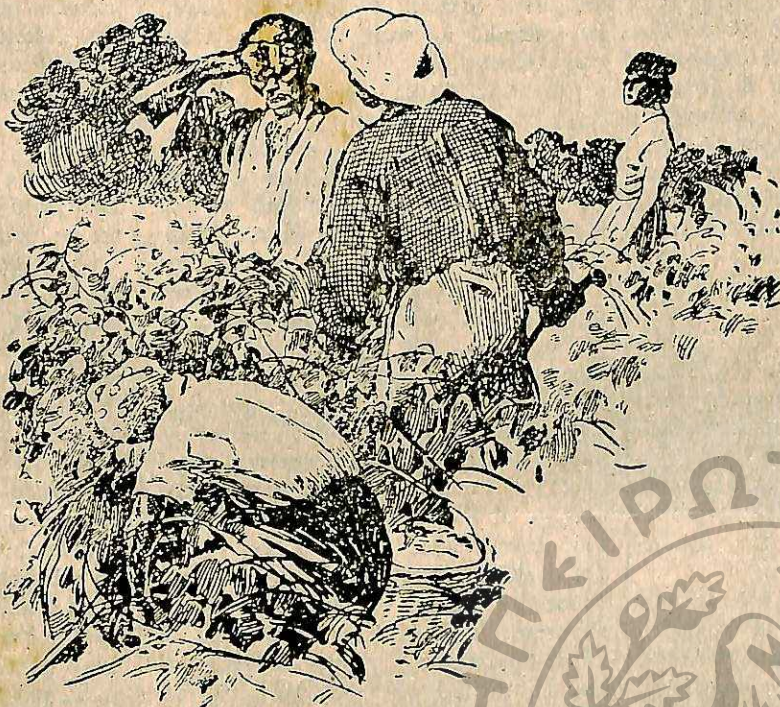
Εἶχε νυχτώσει πιά δὲν οἱ σκλάβοι γύρισαν ἀπὸ τῆ δουλειᾶ τους, ἀποκαμωμένοι καὶ γεμάτοι λάσπες. Ὡ, τί θλιβερό πού ἦταν τὸ θέαμα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, πού ἡ δουλειὰ τοὺς εἶχε τσακίσει καὶ πού δὲν εἶχαν νὰ περιμένουν καμμιὰ χαρὰ καὶ καμμιὰ παρηγοριά. Κανένας χαρούμενος ἤχος δὲν ἀκουγόταν σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος καὶ τὰ λόγια ἦταν σὰν γρυλλίσματα ζώων.

Τὴν ὥρα αὐτὴ ἔπρεπε νὰ πάρει καθένας τὴ μερίδα του ἀπὸ τὸ στάρι, νὰ πάει στὸ μύλο νὰ τ' ἀλέσει κι' ὕστερα νὰ τὸ κάμει φωμί. Αὐτὸ ἦταν ἡ μοναδικὴ τροφή τους.

Ἀπὸ τὰ βαθιὰ χαράμματα ξυπνοῦσαν κι' ἐπιάναν δουλειὰ στὰ χωράφια, ἐνῶ ἀπὸ πάνω τους ἀγρυπνοῦσαν οἱ ἐπιτηρητὲς μὲ τὸ μαστίγιο στὸ χέρι. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη μάζευαν βαμβάκι κι' ὁ Σίμων προσπαθοῦσε νὰ χρησιμοποιήσει καὶ τὸ τελευταῖο ὄριο τῆς ἀντοχῆς τους.

Ἴσως θὰ πεῖ κανεὶς, ὅτι δὲν εἶναι καὶ τόσο βαρεὶά δουλειὰ, τὸ νὰ μαζεύει κανεὶς βαμβάκι. Λοιπόν, θὰ σᾶς πῶ κάτι: ὑπάρχει τίποτα πιδ ἀνώδυνο καὶ πιδ

ἐλαφρό, ἀπὸ τὸ νὰ αἰσθάνεται κανεὶς μιὰ σταγόνα νερὸ νὰ πέφτει στὸ κεφάλι του; Κι' ὅμως ἡ Ἱερά Ἐξέταση εἶχε βρεῖ κι' αὐτὸ τὸ μαρτύριο: μιὰ σταγόνα νερὸ νὰ πέφτει ἀργά, κανονικά, ἀδιάκοπα, στὸ ἴδιο μέρος τοῦ κεφαλιοῦ.

«Τὴν ἴδια στιγμὴ ἔφτασε ὁ Σάμπο...» (Σελ. 435, στ. α').

Ἔτσι κι' ἡ πιδ ἐλαφρὴ ἐργασία γίνεται βασανιστικὴ, ὅταν εἶναι ἀδιάκοπη καὶ ἀπελπιστικὰ μονότονη, ὅπως ἦταν στὸ χτήμα τοῦ σκληροῦ Λεγκρή.

Ὁ Τόμ κοίταζε τοὺς σκλάβους πού γύριζαν ἀπὸ τὴ δουλειὰ, καὶ τοῦ κάκου γύρευε νὰ βρεῖ ἕνα πρόσωπο κάπως γελαστό. Ὅλοι ἦταν σκυθρωποὶ, ἀθλιοὶ, ἀποκτηνωμένοι, οἱ γυναῖκες ἀδύνατες κι' ἀποκαμωμένες. Οἱ ἰσχυροὶ τυραννοῦσαν τοὺς ἀδύνατους. Κι' ἀπ' τὸ νὰ τοὺς

παραμεταχειρίζονται σὰν κτήνη, οἱ ἀνθρώποι αὐτοὶ εἶχαν ἀποκτηνωθεῖ πραγματικά.

Οἱ μῦλοι ἀρχισαν νὰ γυρίζουν καὶ τότε ἀρχισε ἁγώνας, ποῖος θὰ πρωτοπῆγαινε τὸ στάρι του νὰ τὸ ἀλέσει. Οἱ πιδ δυνατοὶ παραμέριζαν τοὺς ἀδύνατους κι' οἱ ἄρρωστοι κι' οἱ ἀνάπηροι ἔμεναν τελευταῖοι.

Ὁ Τόμ ἦταν κατάκοπος ἀπὸ τὸ μακρὸ ταξίδι καὶ πεινοῦσε πολὺ

— Ἐ, σὺ, φώναξε ὁ Γκίμπο, πετώντας στὸν Τόμ ἕνα σακκούλι μὲ στάρι. Ἐμπρός, ἀράπη, ἀρπαξέ το καὶ κανόνισε νὰ περάσεις μ' αὐτὸ ὅλη τὴ βδομάδα.

Ὁ Τόμ περίμενε πολὺ ὥς πού νὰ πάρει σειρά γιὰ τὸ μύλο. Ὅταν ἐπιτέλους ἔφτασε, εἶδε δυὸ κουρασμένες γυναῖκες πού πολεμοῦσαν ν' ἀλέσουν μόνες τους τὸ στάρι τους, καὶ τότε ἔπιασε καὶ τὸ ἀλέσε αὐτός. Ὑστερα βοήθησε καὶ ἄλλες ν' ἀνάψουν φωτιά γιὰ νὰ ψήσουν τὸ φωμί τους καὶ τέλος σκέφθηκε ν' ἀλέσει τὸ δικό του στάρι.

Μιὰ πράξη εὐσπλαχνῆ καὶ φιλόφρονος ἦταν κατὰ ἐντελὴς νέο σ' αὐτὰ τὰ μέρη. Οἱ δυὸ γυναῖ-

κες τὸν κοίταζαν περιέργως καὶ μιὰ ἐκφραση καλοσύνης ζωγραφίστηκε στὰ πρόσωπά τους. Ζύμωσαν κι' αὐτὲς ἀπὸ εὐγνωμοσύνη τὸ φωμί τοῦ Τόμ καὶ φρόντισαν γιὰ τὸ ψήσιμό του. Ἐκεῖνος κἀθηκε χάμω καὶ προσπάθησε νὰ διαβάσει τὴν Ἀγία Γραφή στὴ λάμψη τῆς φωτιᾶς, γιατί εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ παρηγοριά.

— Τί ν' αὐτό; ρώτησε ἡ μιὰ γυναῖκα.

— Ἡ Γραφή, ἀποκρίθηκε ὁ Τόμ.

— Θεέ μου, ἔχω νὰ ἰδῶ τέτοιο βι-

βλίο από τότε που ήμουν στο Κέντουκυ.

— Ήσουν στο Κέντουκυ; ρώτησε ο Τόμ με πολύ ενδιαφέρον.

— Ναι, και ήμουν σε πολύ διαφορετική κατάσταση, αποκριθήκε η γυναίκα στενάζοντας. Πού να το πίστευα πώς θα καταντούσα έτσι!

— Μά τι 'ναι αυτό το βιβλίο; ρώτησε η άλλη γυναίκα.

— Η Γραφή.

— Τι θα πει Γραφή;

— Δεν έχεις ξανακούσει για τη Γραφή; είπε η πρώτη. Η κυρία μου μάς τη διάβαζε στο Κέντουκυ. Έδω πέρα όμως που τέτοια πράγματα! Άλλο δεν άκουσ από βλαστήμιες και βρισιές!

— Για διάβασέ μας λίγο! είπε η άλλη.

Ο Τόμ διάβαζε: «Έλατε σε μένα σεις όλοι που κοπιάζετε και υποφέρετε, γιατί θα δώσω ανάπαυση στην ψυχή σας.»

— Όρατα λόγια είν' αυτά, είπε η γυναίκα. Ποιος τὰ εἶπε;

— Ο Ίησους Χριστός, αποκριθήκε ο Τόμ.

— Πολύ θα ήθελα να πάω να τον βρω, είπε το δυστυχισμένο πλάσμα, γιατί θαρρώ ότι πουθενά άλλο δε θα βρω την ανάπαυσή μου. Όλο το κορμί μου πονεί. Τρέμω διαρκώς κι' ο Σάμπο είναι ολόενα στο πλάι μου, γιατί δεν μπορώ να δουλεύω γρήγορα. Ποτέ δε μπορώ να δειπνήσω πριν από τὰ μεσάνυχτα κι' ύστερα, μόλις πλαγιάσω και κλείσω τὰ μάτια μου, ακούω το κέρατο που χτυπά, να ξυπνήσουμε να πιάσουμε δουλειά! Α, είναι μεγάλο μαρτύριο αυτό! Αν ήξερα που να τον βρω τον Ίησού Χριστό, θα πήγαινα να του τὰ διηγηθώ όλ' αυτά!

— Είν' έδω, είναι παντού, είπε ο Τόμ.

— Έδω! Όχι βέβαια, δεν είν' έδω! Άλλ' ας αφήσουμε αυτή τη συζήτηση! Θέλω να πλαγιάσω και να κοιμηθώ όσο μπορώ!

Οι γυναίκες πήγαν στην καλύβα τους να κοιμηθούν και ο Τόμ έμεινε μόνος του κοντά στη φωτιά, που τον φωτίζε με τις στερνές αναλαμπές της.

Η σελήνη ανέβαινε, γαλήνια και σιωπηλή στο γαλάζιον ουρανό κι' οι άχτιδες της έπεφταν πάνω στο φτωχό σκλάβο, που κρατούσε ακόμα τη Γραφή ανοιχτή στα γόνατά του.

Σκληρή πάλη γινόταν μέσα στην καρδιά του Τόμ. Μπροστά του έβλεπε το μέλλον σκοτεινό κι' απελπιστικό. Κάθε έλπίδα του έσβυε μπροστά στην αδικία και στην αθλιότητα, όπου βρισκόταν σήμερα.

Με την καρδιά γεμάτη πικρία κι' απογοήτευση, τρύπωνε στην καλύβα που του είχαν δώσει. Τό χωμά ήταν σκεπασμένο από σώματα μαύρων που κοιμόνταν, και μια απαίσιμα μυρωδιά τον έκαμε να άπισθοχωρήσει. Άλλά τον νί-

κησε η κούραση και πλάγιασε κι' αυτός κοντά στην πόρτα, για να τον πέρνει η δροσερή πνοή της νύχτας. Τυλίχτηκε σε μια κουρελιασμένη κουβέρτα, πλάγιασε στην άχυροστρωμένη κι' αποκοιμήθηκε.

Μέσα στα όνειρά του, του φάνηκε πώς άκουσε μια γλυκειά φωνή. Ήταν καθισμένος τάχα στην όχθη μιας λιμνούλας, στην κατοικία του Σαίν Κλάρ, και η Εύα του διάβαζε σιγά-σιγά τη Γραφή και του λέγε: «Αν περάσεις θάλασσες και ποταμούς, πάντα θάμαι μαζί σου και αν πατήσεις μέσα στη φωτιά, δε θα καείς, γιατί η φλόγα θα σε σεβασθεί. Γιατί εγώ είμαι ο Θεός σου και ο Σωτήρας σου.»

Σιγά-σιγά, οι λέξεις έσβυναν και γινόταν μουσική ούρανια. Το παιδί σηκωσε τὰ μάτια του και τον κοίταξε, και τότε ο δυστυχισμένος σκλάβος ένοιωσε το φως της θείας έλπίδας να περνά μέσα στην καρδιά του. Ξαφνικά όμως του φάνηκε ώσαν η μουσική να σπινθιόταν ψηλά, κι' η Εύα ανυψώθηκε με λαμπρές φτερούγες και χάθηκε μέσα σε βροχή από χρυσούς σπινθήρες.

Ο μπάρμπα Τόμ ξύπνησε. Ήταν όνειρο; Ίσως. Άλλά ποιος, ξέρεi αν ο Θεός δεν έστειλε τη μικρή αγγελική ψυχή ναρθεί να παρηγορήσει τους δυστυχισμένους;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'.

Κάσσο

Δε χρειάστηκε πολλές καιρές για να καταλάβει ο Τόμ τι είχε να φοβόται και τι είχε να προσδοκά από τη νέα του θέση. Ήταν από φυσικό του επιδέξιος και δραστήριος, πρόθυμος και πιστός. Με την ήρεμία που τον χαρακτήριζε, διατηρούσε τη γαλήνια έλπίδα ότι θα κατόρθωνε, με το ζήλο του, να βελτιώσει τη θέση του όσο ήταν δυνατό.

Ο Σίμων Λεγκρή παρατήρησε άμέσως τὰ προτερήματά του Τόμ και κατάλαβε ότι ήταν εργάτης πρώτης γραμμής. Κι' όμως αισθανόταν μια αντιπάθεια γι' αυτόν—την ένστικτη αντιπάθεια των κακών προς τους καλούς. Κάθε φορά που κακομεταχειριζόταν και χτυπούσε ένα σκλάβο αδύνατο κι' άνυπεράσπιστο, καταλάβαινε ότι ο Τόμ το αποδοκίμαζε αυτό, χωρίς να βγάζει μιλιό. Κι' αυτή η σιωπηλή φωνή της δικαιοσύνης τον φούρκιζε και τον έκανε να λυσσά.

Ο Τόμ φανέρωνε στους συντρόφους τη συμπόνια του. πράγμα που οι δυστυχισμένοι εκείνοι δεν το ήξεραν ως τὰ τώρα. Ο Σίμων τόβλεπε αυτό με λοξή ματιά. Αυτός είχε αγοράσει τον Τόμ με το σκοπό να τον κάνει μια μέρα έπιστάτη, σαν τον Σάμπο και τον Γκίμπο, και να τον έμπιστευεται τις υποθέσεις του κάθε φορά που έλειπε σε ταξίδι. Άλλά για το σκοπό αυτό ήταν απαραίτητο να είναι σκληρός. Έβλεπε λοιπόν τώρα,

ότι ο Τόμ δεν είχε αυτό το χρήσιμο χαρακτηριστικό.

Ένα πρωί, την ώρα που οι σκλάβοι έτοιμαζόνταν να ξεκινήσουν για τὰ χωράφια, ο Τόμ πρόσεξε ένα νέο πρόσωπο που ως τώρα δεν το είχε ξαναϊδεί. Ήταν μια γυναίκα αρκετά λεπτή και ψηλή. Τὰ χέρια της και τὰ πόδια της ήταν λεπτοκαμωμένα και το φόρεμά της αρκετά εύπρόσωπο. Ήταν καμμιά τριανταπενταριά χρονών και το πρόσωπό της, με την πρώτη ματιά, φανέρωνε μια θλ. βερή ζωή. Τὰ χαρακτηριστικά της έδειχναν ότι άλλοτε θα ήταν πολύ όραία, αλλά κάποια θλίψη, που θα την είχε υπομείνει σιωπηλά επί πολλών καιρό, είχε χαράξει βαθιές ρυτίδες στο ευγενικό εκείνο πρόσωπο. Προπάντων όμως έκανε έντύπωση μια περήφανε έκφραση, που έλαμπε στα μάτια της, και μια έκφραση περιφρόνησης και καρτερίας, που υπήρχε σε όλο της το παρουσιαστικό.

Ο Τόμ δεν ήταν σε θέση να ξέρει ποιά ήταν κι' από που έρχόταν. Οι σκλάβοι όμως φαίνεται ότι την ήξεραν, γιατί καθώς βάδιζαν όλοι μαζί προς τὰ χωράφια, μιλούσαν μεταξύ τους και την κοίταζαν κοροϊδευτικά, σὰ να χαιρόνταν που κάποιος ανώτερός τους έπεφτε στην ίδια άθλια ζωή μαζί τους.

Η άγνωστη δεν τους έδωσε καμμιά προσοχή κι' εξακολούθησε το δρόμο της με την ίδια έκφραση περιφρόνησης, σὰ να μην είχε ιδεί και να μην είχε ακούσει τίποτα. Ο Τόμ, που είχε ζηήσει ως τότε ανάμεσα σ' ανθρώπους πολιτισμένους και με ανατροφή, κατάλαβε άμέσως ότι κι' η γυναίκα εκείνη ανήκε στην τάξη των καλοαναθρεμμένων ανθρώπων. Δεν μπορούσε όμως να ξέρει πώς και γιατί είχε πέσει τόσο χαμηλά. Η γυναίκα δεν του μίλησε διόλου, μ' όλο που σ' όλο το δρόμο βάδιζε στο πλάι του.

Ο Τόμ έπιασε γρήγορα δουλειά και κει που εργαζόταν, κοίταζε κλεφτά την συντρόφισσά του, που εργαζόταν κ' αυτή στο πλάι του, κι' είδε ότι έβγαζε πέρα εύκολα τη δουλειά της, χάρις στη φυσική της επιτηδεύτητα. Μάθευε βαμβάκι με τις φούχτες, καθαρά και γρήγορα, πάντα με την περιφρόνηση εκείνη, που έδειχνε ότι καταφρονούσε αυτή την ταπεινώση που της είχαν επιβάλλει.

Την ίδια μέρα, ο Τόμ καθώς εργαζόταν, βρέθηκε κοντά με την άλλη μιγάδα, που είχε πουληθεί μαζί του. Έκείνη η κακομοίρα υπόφερε πολύ και ο Τόμ την άκουγε να ψιθυρίζει κάποια προσευχή, καθώς λυγύσαν τα πόδια της και κινδύνευε να πέσει. Την πλησίασε τότε και με τρόπο έβαλε κάμποσες φουχιές βαμβάκι από το πανέρι του στο δικό της.

Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΘ'.

Σ' αυτό όλοι οι Πρόσκοποι έμειναν σύμφωνοι. Όχι κατεργαριές πιά. Θα κοίταζαν να κάνουν το χρέος τους με τιμιότητα και με ειλικρίνεια.

Έτσι τόκανε την άλλη μέρα κι' ο Κοκκινέλης.

Απάντησε στο δρόμο την κυρά-Παγώνα, την πλύστρα, —μια γριά με ματογιάλια—που πήγαινε φορτωμένη δυο πελώρια πανέρια γεμάτα ρούχα της πλύσης. Ήταν πολύ βαριά για την ηλικία της, κι' η κακομοίρα η γριά με πολλόν κόπο κι' άγωνα τὰ κουβαλούσε.

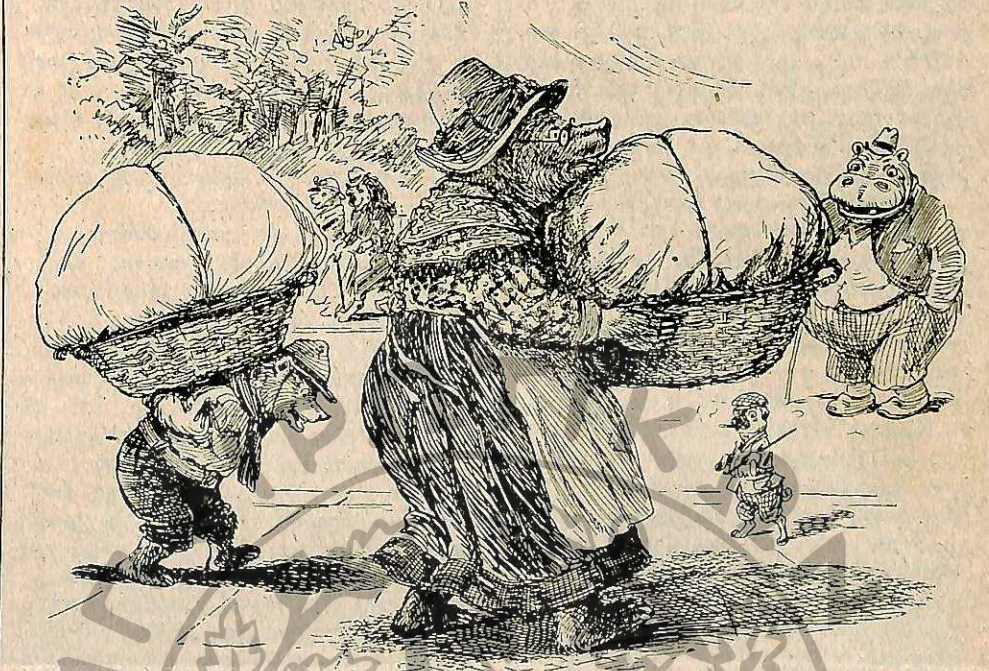
Μια στιγμή, μπροστά στον Κοκκινέλη, τάρησε κάτω για να ξεκουραστή.

«Νά, περίσταση να φανώ κι' εγώ χρήσιμος», συλλογίστηκε ο καλός Πρόσκοπος. «Αν βοηθήσω λιγάκι την καίμενη την κυρά-Παγώνα σ' αυτό το κουβάλημα, δεν θα κάμω βέβαια κανένα μεγάλο άντραγάθημα, ούτε θα δοξαστώ σαν ήρωας· θα έχω όμως ήσυχη τη συνείδησή μου πώς έκαμα ό,τι έβγαине απ' το χέρι μου.»

Κι' έπρότεινε στην πλύστρα:

— Να σου σηκώσω εγώ το ένα πανέρι, κυρά μου; Δεν έχω άλλη δουλειά τώρα.

— Με υποχρεώνεις, παλικάρι μου, αποκριθήκε η κυρά-Παγώνα.

Το απόβροχο, το απόγεμα, λαμπρό, μ' ήρε να βγαίνω μόλις στο σταθμό. Κρόκους πουλούσαν· μ' άφησα να βρω, στο γυρισμό μου, έν' άνθος πιο σεμνό.

Το πράσινο όλο, ύψος, τοιγυρινό άνταύγαζε βαθιά στο θαλάσσι. Κύκλοι τὰ νερά ακράγγιζαν χρυσοί τρεμουλιαστοί, απ' τη γη στον ουρανό...

Μά δεν πήγα απ' το πάρκο, ούδ'ε κατά τὰ σκληρά τόξα των συντριβανιών· ή άλυσίδα ή χλωρή των πλατανιών μ' έβγαλε στο χαμόσυτο μπροστά,

κάτωθε απ' τη σκεπή, με τὰ κουτσά τραπέζια, με τὰ πράσινα σκαμνιά, που οι χτίστες κάνουν μόνο γειτονιά στα τεφτέρια σκυφτοί, σε μοιρασιά.

Δυο σύντροφοι, στα τζάμια του μπροστά—στη μέση ένα πανέρι—ήταν εκεί: είχαν κάτσει να πλέξουν οι φτωχοί της λεβάντας τὰ μάτσα, εύωδιαστά.

Διαλέγαν τὰ κλωνάρια ρυθμικά, και τάρμειγαν—άδραχια· στην αρχή λίγη επιδεξιούνη, προσοχή στο δέσιμο... κ' ή επιμονή νικά.

«Λεβάντα!» διαλαλούσαν, κι' οι όζνές ηγαινοερχόνταν οι άμαξες, κλειστές, οι στρατιώτες, ξωμάχοι πουλητές, κ' ύπηρέτες, ξευγάκια, ταπεινές.

Αβλαβή για τὰ μάτια, ή αντιηλιά ζητούσε, λές, εκεί έναν γυρισμό· κι' έννοιωθες τόσο πρώον άναπαμό, για νάναι όλα παλιά, τόσο παλιά...

Απ' του τραγουδιστή τους τη λαλιά, —πότε του ενός τους, πότε του άλλου—πράμα άλλο δεν έσκότιζε το νοϋ. Ναι, κάποτε και τ' άστατα πουλιά.

Και—μόνο αυτό· ένα κάτι τόσο άπλό, μα τόσο άπλό! Έσωνόταν κι' απ' αρχής ξανάρχιζε... κ' εγώ, ήμουν εύτυχής μ' αυτό,—ν' ακούω (και δίχως να μιλώ),

«Λεβάντα, άγνή λεβάντα!» απ' την αρχή τὰ ίδια, και πάλι—ά, βέβαια, ήταν αυτό που μ' έκανε—πώς να τὸ στοχαστώ!—πλάι στην αποκοιμάμενη έξοχή, τόσο εύτυχή, τόσο εύτυχή!

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Έτσι ο Κοκκινέλης φορτώθηκε στον ώμο το ένα πανέρι κι' ακολουθήσε την πλύστρα, που σήκωσε τάλλο και ξεκίνησε. Καλά πήγαινε τώρα με το μισό βάρος, ή γριά. Δεν ήταν υποχρεωμένη να στέκεται κάθε τόσο και ν' αναστενάζη.

— Έχε την εύχή μου, παιδάκι μου, έλεγε στον Κοκκινέλη. Ο Θεός να μου κόβη μέρες και να σου δίνη χρόνια.

Οι διαβάτες, βλέποντας το μικρό Πρόσκοπο να βοηθή έτσι μια πλύστρα, του φώναζαν «μπαρό!» και τον έπαινούσαν πολύ. Κι' ανάμεσα στους διαβάτες, έτυχε νάναι πάλι κι' ο κ. Ίπποπό, ο Δήμαρχος της Ζωούπολης.

«Εύχε στον κ. Αρκουδάκη, είπε μέσα του αυτός· καλά μαθαίνει τους Πρόσκοπους του. Προέπει να τον συγχαρώ.»

Μά και ποιος άλλος έτυχε ανάμεσα στους διαβάτες που είδαν την καλή αυτή πράξη του Κοκκινέλη;

Κι' ο βασιλιάς ο ίδιος, ο Λέοντας, που είχε βγει περίπατο με την κόρη του, ίνκόνιτο καθώς λένε, δηλαδή άγνωριστος, χωρίς πομπή, με πολιτικά ρούχα, σαν κοινός θνητός. Ο Κοκκινέλης, φορτωμένος καθώς ήταν και σκυμμένος, δεν τον είδε καθόλου. Ο βασιλιάς όμως τον είδε καλά κι' είπε στη βασιλοπούλα:

— Είδες τὰ Προσκοπάκια μας; Κάνουν το χρέος τους όσο μπορούν. Προχτές, καθώς έμαθα, έσωσαν κάποια που έπεσε στο ποτάμι. Χτές, ένας μικρός

κράτησε στην πλατεία μιὰ ἀφηνιασμένη καμηλοπάρδαλη. Τούτος-ἐδῶ τώρα κουβαλεῖ τὸ πανέρι μιᾶς πλύστρας. Ἄ, πρέπει νὰ τοὺς ἐνθαρρύνω κι' ἐγώ. Θὰ πᾶω τὴν ἡμέρα πού θὰ τοὺς δώσουν τὰ βραβεῖα κι' ὕστερα θὰ τοὺς κάνω ἐπιθεώρηση. Μήπως δὲν εἶναι στρατιῶτες κι' αὐτοί;

— Ναί, μπαμπά! εἶπε ἡ Βασιλοπούλα. Νὰ μὲ πάρετε μάλιστα καὶ μένα στὴν παρατάξη. Θέλω νὰ ἰδῶ κι' ἐγὼ τὰ Προσκοπία μας!

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΓΕΡΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μιά φορά καὶ ἕναν καιρό, ἦταν ἕνας Βασιλιάς πολὺ ἀκριβοδίκαιος. Σὲ κανένα δὲν χαρίζανε, κι' ἂν ἀκόμη θὰ τύχαινε νὰ τοῦ φτιαξοῦν ἡ γυναῖκα του καὶ ἡ κόρη του, κι' αὐτὲς θὰ τίς τιμωροῦσε σὺν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Ἐπειδὴ ὅμως συγγήιζε, ὅταν καταδίκασε κανένα, νὰ τοῦ βάζῃ βαρεῖα τιμωρία, πολλοὶ γι' αὐτὸ τὸν ἔλεγαν ἄδικο καὶ κακὸ.

Ἦταν ἀκόμη καὶ τόσο ξυπνός, πού τὸ μάτι του ἔβλεπε πολὺ μακριά, καὶ ὁ σὺν ἀνθρώπους εἶχε στὸ παλάτι του ἀπὸ τὸν πιδ μικρό, ὡς τὸν πιδ μεγάλο, ὅλοι ἀξίζανε, γιατί ἤξερε νὰ τοὺς διαλέγῃ, νὰ τοὺς προστατεύῃ, καὶ νὰ τοὺς προβιάζῃ σύμφωνα μὲ τὴν ἀξία πού εἶχε ὁ καθένας τους.

Μέσα σ' αὐτοὺς εἶχε κι' ἕνα γραμματικό, ἕνα παλληκάρι, πολὺ ὁμορφο καὶ καλὸ, καὶ ὁ Βασιλιάς, ἂν κι' αὐτὸ ἦταν χωριατόπαιδο, τοῦ εἶχε μεγάλη ὁ πόληψι κι' ἐμπιστοσύνη γιὰ τὴν ἐξυπνάδα του καὶ γιατί ἦταν πολὺ μυστικό, καὶ πολλὰς φορές ὁ ἴδιος τοῦ ἐπαίρνε τὴ γνώμη του σὲ δύσκολη περίσταση.

Κάποτε ὁ γραμματικὸς τοῦ εἶπε: — «Πολυχρομένη μου, τὰ παιδιὰ τῶν παλατιανῶν καὶ τῶν ἀρχοντῶν τοῦ τόπου μας λογαριάζουν νὰ παρουσιαστούν μπροστά σου καὶ νὰ σοῦ ζητήσουν νὰ βγάλῃς τοὺς γονεῖς τους, πού γέρασαν, ἀπὸ τίς διάφορες θέσεις καὶ νὰ τίς δώσῃς σ' αὐτούς, γιατί εἶναι ὅπως λένε πιδ γραμματισμένοι, καὶ μποροῦν ν' ἀντέχουν περισσότερο στοὺς πολέμους σὺν νέοι πού εἶναι, καὶ βρίσκουν ἀκόμη πολὺ κακὸ τὸ σύστημα πού κρατεῖς, νὰ ἔχουν τίς μεγάλες θέσεις οἱ γέροι κι' αὐτοὶ νὰ περιμένουν νὰ τίς πάρουν ἅμα θὰ γέρασουν.

Ὁ Βασιλιάς, ἅμα τ' ἀκουσε αὐτά, συλλογίστηκε λίγο κι' ἀπάντησε: — «Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε τώρα, νὰ σηκωθοῦν τὰ ποδάρια νὰ χτυπάνε τὰ κεφάλια. Ἐτοί καὶ ὡς σκέπτονται δείχνουν πὼς τὰ μυαλά τους εἶναι ἀπληχτά, καὶ θὰ φᾶνε πολλὰ καρβέλια ἀκόμη ὡς πού νὰ τοὺς πῆξουν. Μὰ ἄφ' οὗ τὸ γυρεύουν, νὰ ἰδῇς κι' ἐγὼ τί θὰ κάνω. Μπορεῖ νὰ παῖξω τὸ θρόνο μου, ἀλλὰ κι' αὐτοὶ θὰ πάθουν μεγάλες συμφορὲς σὺν ἁμωροὶ πού εἶναι, καὶ δὲ λένουν νὰ λογαριάζουν «γέροντα συμβουλὴ καὶ παιδεμένον γνώμη».

Καὶ διάταξε τὸ γραμματικό του νὰ τοῦ φωνάξῃ μερικοὺς ἀπὸ τοὺς παλατιανούς του, τοὺς πιδ νέους, κι' ὅταν αὐτοὶ ἐπῆγαν, ἔκανε μαζί τους ἕνα μυστικὸ συμβούλιο, πού σ' αὐτὸ ἦταν κι' ὁ γραμματικὸς του.

Ἐκεῖ ἀποφασίστηκε, μέσα σὲ πέντε μέρες νὰ πᾶνε μὲ τοὺς στρατιῶτες σὲ ὅλα τὰ σπῖτια, καὶ νὰ πιάσουν καὶ νὰ φυλακίσουν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῆς πολιτείας του, πού ἦταν πάνω ἀπὸ πενήντα χρονῶν καὶ ὕστερα, ὅπως εἶπε ὁ Βασιλιάς, θὰ τοὺς ἔκοβε ὅλους γιὰ νὰ δώσῃ τίς θέσεις τους στοὺς νέους.

Ὁ γραμματικὸς, ἅμα βράδυνε, ξεκίνησε κρυφὰ γιὰ τὸ σπῖτι τοῦ γέρο πατέρα του, πού ἦταν ἕνας μυαλωμένος καὶ πολὺ ἕξερὸς ἀνθρώπος, καὶ τοῦ εἶπε τί ἀποφάσισε ὁ Βασιλιάς νὰ κάνῃ στοὺς γέροντες.

— Ἐγώ, πατέρα, λέω νὰ σὲ κρύψω καὶ νὰ πῶ πὼς πέθανες.

— Παιδί μου, ὅτι καταλαβαίνεις κά-νε, μὰ βρίσκει πὼς εἶναι ἄστοχο πολὺ, νὰ κόψῃ ὁ Βασιλιάς μας τόσο κόσμο, γιατί: γιὰ νὰ κάνῃ ἕνα κέφι.

— Ἐγώ, πατέρα, λογαριάζω νὰ κατεβῇς ἀπὸ τούτῃ τὴ στιγμή στὴν παλιά στέρνα μας, πού εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ σπῖτι μας τόσο βαθειά, κι' ἐκεῖ ἔχουμε φυλαγμένα τὸ ἔχει μας, καὶ πού κανένας δὲν τὴν ξέρει: νὰ καθήσῃς ἐκεῖ, καὶ κάθε μέρα θὰ σοῦ φέρνω ὅτι χρειάζεσαι νὰ τρῶς καὶ νὰ πίνῃς καλὰ, καὶ θὰ σοῦ λέω ὅτι γίνεται στὸν κόσμο.

Καὶ τὴν ἴδια στιγμή κατέβηκαν κάτω μὲ τὸν πατέρα του στὴ στέρνα καὶ ἔβαλαν ἐκεῖ στρωσίδια καὶ φαγοπότι γιὰ μιὰ ὀδομάδα.

Σὲ πέντε μέρες, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ πού εἶχε βγάλει ὁ Βασιλιάς, ὅλοι οἱ ἀνθρώποι τοῦ Βασιλείου του, ἀπὸ πενήντα χρονῶν κι' ἄπάνω, ἦταν φυλακισμένοι μέσα σ' ἕνα κάστρο, καὶ μὲ τὸ φανάρι νάφαινε κανένας σὲ ὅλο τὸν τόπο, δὲν θὰ ἔβρισκε γέρο οὔτε γιὰ ὄρκο, κι' ἀπὸ στόμα σὲ στόμα ἔγινε βούκινο σ' ὅλη τὴν πολιτεία, πὼς ὅλους αὐτοὺς τοὺς γέροντες εἶχε ἀπόφαση ὁ Βασιλιάς νὰ τοὺς κόψῃ.

Τὸ τί ἔγινε τότε δὲν μολογίεται. Ὅλοι καταριόντουσαν τὸ Βασίλειον γιὰ τὸ ρήμα πού ἔκανε στὸν τόπο: ἐκείνοι πού δὲν ἔλεγαν τίποτα καὶ εἶχαν γι' αὐτὸ κρυφὴ χαρὰ στὴ καρδιά τους, ἦταν τὰ ἀρχοντοπούλα καὶ οἱ μικροὶ ἀξιωματικοί, πού καρτεροῦσαν ὥρα τὴν

ὥρα, νὰ πάρουν τίς θέσεις πού εἶχαν πρὶν οἱ γέροι.

Ὁ Βασιλιάς, σὺν ἐφελάκιζε ἔτσι ὅλους τοὺς γέροντες στὸ κάστρο, ἔδραλε μιὰ ἄλλη διαταγὴ πού εἶπε: Ὅποιοι μποροῦν νὰ φτιάξῃ μπροστά του, ἄλυσσίδα μόνο ἀπὸ ἄμμο χωρὶς νὰ ρίξῃ τιποτ' ἄλλο μέσα, θὰ παίρνῃ γιὰ βραβεῖο γυναῖκα του τὴ Βασιλοπούλα καὶ θὰ γίνῃ Βασιλιάς ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατό του, μὰ ὅποιος πᾶει καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὴ φτιάξῃ, θὰ τὸν κρέμαζε.

Σὺν τᾶκουσαν οἱ νέοι αὐτὸ γλυκαθή-κανε, καὶ πῆγαν νὰ τρελλαθοῦν ἀπὸ τὴ χαρὰ τους. Βασιλοπούλα καὶ Βασίλειο ἦταν γι' αὐτοὺς μεγάλο πρᾶμμα.

Πηλάλα ὁ ἕνας, πηλάλα ὁ ἄλλος, ποῖς νὰ πρωτοπροφθάσῃ στὸ παλάτι νὰ φτιάξῃ τὴν ἄλυσσίδα μὲ τὸν ἄμμο. Τὸ νομίσανε κυλὸ νὰ τὸν φᾶνε πού νὰ ξεραν πὼς τέτοιο πρᾶμμα ἤθελε νοῦ καὶ στόχασῃ!

Ὅσοι πῆγαν γι' αὐτὴ, κανένας δὲν κατάφερε νὰ τὴν φτιάξῃ, καὶ ὅταν στὸ τέλος παραδεχόντουσαν πὼς ἔχαναν, ἀμέσως ὁ Βασιλιάς τὸν καθένα τους, τὸν ἔδινε στοὺς ἀνθρώπους του τάχα νὰ τὸν κρεμάσουν, μὰ ἐκεῖνοι, σύμφωνα μὲ μυστικὴ διαταγὴ του, ἀντὶ νὰ τὸν κρεμάσουν, τὸν ἐφυλακίζανε σὲ ἕνα ἄλλο κάστρο.

Ὁ κόσμος ὅμως πού δὲν ἤξερε τὴν ἀλήθεια, ἔλεγε πὼς ὁ Βασιλιάς, γιὰ νὰ κάνῃ τέτοια, εἶχε τρελλαθεῖ καὶ τοὺς κρέμαγε, καὶ γι' αὐτὸ ἄλλα κλάματα, καὶ ἄλλα μοιρολόγια ἀπὸ τὰ σπῖτια πού νομίζανε τὰ παιδιὰ τους χαμένα.

Ὁ γραμματικὸς πού πῆγαινε κάθε μέρα στὸν κρυφὸν πού ἦταν ὁ πατέρας του, τοῦ εἶπε γιὰ τὴν ἄλυσσίδα μὲ τὸν ἄμμο, καὶ πὼς πολλοὶ πού πῆγαν γι' αὐτὴ καὶ δὲν κατάφεραν νὰ τὴν φτιάξουν, εἶχαν κρεμαστεῖ.

Ὁ πατέρας του, σὺν τᾶκουσε αὐτά, χαμογέλασε, γιατί μπῆκε ἀμέσως στὸ νόημα καὶ λέει τοῦ παιδιοῦ του:

— «Ἀῖο νὰ παρουσιαστῇς στὸ Βασίλειον καὶ νὰ τοῦ πῆς ὅτι θὰ φτιάξῃς σὺ τὴν ἄλυσσίδα μὲ τὸν ἄμμο: πρόσεξε νὰ μὴ φοβηθῇς πὼς μπορεῖς νὰ μὴ τὴν φτιάξῃς κι' ἔτσι δὲν πᾶς, καὶ χάσεις ἀπὸ φόβο γιὰ τὴ ζωὴ σου, τὴ Βασιλοπούλα καὶ τὴν εὐκαιρία γίνῃς διάδοχος τοῦ Βασιλείου.

Ἄν ὁ Βασιλιάς σοῦ εἶπῃ νὰ μὴν ἀνακατευθῇς γιὰ τὴν ἄλυσσίδα, γιὰ νὰ μὴ χαθῇς, ἐσὺ νὰ ἐπιμένῃς καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃς δέκα μέρες διορία ὡς πού νὰ ἐτοιμάσῃς τὰ σύνεργά σου».

— Καλὰ, πατέρα, μὰ ἐγὼ δὲν ξέρω νὰ φτιάξω ἄλυσσίδα μὲ ἄμμο μοναχά.

— Πῆγαινε σὺ, παιδί μου, κι' ἐγὼ θὰ σὲ ὁρμηνέψω πὼς θὰ τὴν κάνῃς.

— Ἄν εἶναι ἡ ὁρμηνεία σου καλὴ, μὰ ἂν δὲν εἶναι καὶ μὲ κρεμάσουν; καὶ τότε θὰ πᾶμε καὶ οἱ δύο χαμένοι, γιατί

καὶ σὺ ἐδῶ μέσα, ἢ θὰ πεθάνῃς ἀπὸ τὴν πείνα, ἢ θὰ βγῇς ἔξω νὰ βρῇς νὰ φᾶς καὶ θὰ σὲ πιάσουν, ὅπως ἐπιασαν καὶ τοὺς ἄλλους γέροντες.

— Βρὲ παιδί μου, ἐσὺ ἐφρόντισες νὰ μὲ προσφάξῃς ἐδῶ μέσα, κι' ἐγὼ θὰ σὲ στείλω νὰ σὲ κρεμάσουν; κάνε ὅπως σοῦ λέω καὶ βλαστήμα με.

Σηκώνεται τότε τὸ παιδί μιὰ καὶ δύο, καὶ πᾶει στὸ παλάτι, προσκύνῃ τὸ Βασίλειον καὶ τοῦ λέει:

— «Πολυχρομένη μου, ἦρθα νὰ σοῦ πῶ, πὼς ἐγὼ μπορῶ νὰ σοῦ φτιάξω τὴν ἄλυσσίδα μὲ τὸν ἄμμο, μὰ θέλω νὰ μοῦ δώσῃς δέκα μέρες διορία νὰ ἐτοιμάσω τὰ ἐργαλεῖα μου καὶ νὰ τὴ φτιάξω μπροστά σου».

Ὁ Βασιλιάς, καθὼς τᾶκουσε, ἔκανε πὼς στενοχωρήθη καὶ τοῦ εἶπε: — «Ἐσὺ νὰ κάτῃς στ' αὐτὰ σου καὶ νὰ κοιτᾷς τὴ δουλειά σου, γιατί ἄδικα θὰ καταπιστῇς μὲ τὴν ἄλυσσίδα, δὲν θὰ μπορέσῃς νὰ τὴν καταφέρῃς, καὶ τότε θὰ μὴναγκάσῃς νὰ διατάξῃς μὲ λύπη μου νὰ σὲ κρεμάσουν: καὶ ὕστερα πού νὰ βρῶ ἄλλον γραμματικό τόσο καλὸ σὺν κι' ἐμένα:».

Τὸ παλληκάρι ὅμως καλὰ καὶ σώνει ἐπιμένει πὼς θὰ φτιάξῃ τὴν ἄλυσσίδα κι' ἔτσι δὲν θὰ κρεμαστῇ.

Ὁ Βασιλιάς, σὺν εἶδε τὴν ἐπιμονὴ τοῦ γραμματικοῦ του— «Ἄντε, τοῦ λέει, ἄφ' οὗ ἔχεις ἀγύριστο κεφάλι, σὲ δέκα μέρες θέλω νάρθῃς νὰ μοῦ κάνῃς τὴν ἄλυσσίδα, ἄλλιῶς ξέρε το ἀπὸ τώρα, χάρε μὴ περιμένεις, θὰ κρεμαστῇς σὺν τοὺς ἄλλους.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ γραμματικὸς, σὺν ἀντάμωσε μὲ τὸν πατέρα του, τοῦ εἶπε τί κουβέντιασαν μὲ τὸν Βασιλιά, καὶ πὼς πῆρε διορία δέκα μέρες γιὰ τὴν ἄλυσσίδα.

— Καλὰ, τοῦ λέει ὁ πατέρας του, κοίττα τώρα τὴ δουλειά σου, καὶ ὅταν ἔρθῃ ὁ καιρὸς ἐγὼ θὰ σοῦ πῶ τὸν τρόπο.

Πέρασαν πέντε ἡμέρες ἀπὸ τότε, καὶ κάθε μέρα ὁ γραμματικὸς φορτωνόταν τὸν πατέρα του νὰ τοῦ μαρτυρήσῃ τὸν τρόπο: μὰ ὁ πατέρας του, ἂν καὶ ἤξερε πόσο ἦταν γνωστικός, δὲν τοῦ τὸν ἔλεγε ἀκόμα, γιατί εἶχε τὸ σκοπὸ του, παρὰ ὁλόνα τὸν ἡσύχαζε μὲ τὸ «ἔχουν οἱ φύλακες τὴ γνώση».

Μὰ τὸ παιδί ὅσο μέτραγε τίς ἡμέρες πού περνοῦσαν, τόσο πιδ πολὺ στενοχωριόταν κι' ἔμενε τὸ μισό, γιατί μὲ τὴ συλλογὴ αὐτῇ, οὔτε νὰ φάῃ εἶχε ὄρεξη, οὔτε νὰ κοιμηθῇ.

Ἄμα ἔφταναν ἡ ἑννιά ἡμέρες, εἶπε μὲ κλάματα στὸν πατέρα του.

— «Πατέρα, αῖριο τελειώνει ἡ διορία πού ἔχω ἀπὸ τὸ Βασίλειον γιὰ τὴν ἄλυσσίδα, καὶ σὺ ἀκόμα νὰ μοῦ πῆς τίποτα, καὶ σίγουρα θὰ μὲ στείλῃς στὴν κρεμάλα, καὶ μὴν ξεχνᾷς πὼς ἐσὺ ἦσουν

ἡ αἰτία νὰ πῶ κι' ἐγὼ τοῦ Βασιλείου γιὰ τέτοιο πρᾶμμα.

Ἀκούοντας αὐτὰ ὁ πατέρας του χαμογέλασε καὶ τοῦ εἶπε:

— Βρὲ παιδί μου, πὼς σοῦ πέρασε ἡ ἰδέα πὼς ἐγὼ θέλω τὸ κακὸ σου; δὲν σοῦ εἶπα ὡς τώρα τὸν τρόπο, γιατί φοβήθηκα μήπως ἀπὸ τὴ χαρὰ σου, ξεγελοῦσούνα καὶ ἔλεγε τὸ μυστικὸ κι' ἄλλο, καὶ τότε μποροῦσε νὰ πάρῃ τὴ Βασιλοπούλα καὶ νὰ γίνῃ διάδοχος ἄλλος ἀπὸ σένα πού θὰ τὸ μάθαινε, νὰ γιατί σοῦ τᾶκρυβα.

Μὰ τώρα πού ἔφτασε ἡ διορία στὸ ἄμμο, ἀκού τι θὰ κάνῃς. Θὰ πᾶς νὰ βρῇς ἕνα κάρο, καὶ θὰ βάλῃς μέσα σ' αὐτὸ ἕνα σακκὶ ἄμμο, καὶ ἕνα, ἕνα, ἄπ' ὅλα τὰ ἐργαλεῖα πού ἔχουν οἱ μαργακοί, οἱ χτιστάδες καὶ οἱ χρυσικοί, καὶ αὐτοῖς, λίγο πρὶν ξεκινήσῃς μ' αὐτὰ τὰ σύνεργα γιὰ τὸ παλάτι, νάρθῃς νὰ σοῦ πῶ πὼς θὰ κάνῃς τὴν ἄλυσσίδα.

Ἐφυγε τὸ παιδί κάπως χαρούμενο, καὶ ἅμα νύχτωσε καὶ ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ, δὲν μποροῦσε νὰ κλείσῃ μάτι ἀπὸ τὴν ἔννοια, καὶ ἡ νύχτα τοῦ φαινότανε σὺν ἕνα μεγάλο πέλαγος πού τελειωμὸ καὶ πέρασμα δὲν εἶχε, καὶ μόνο κατὰ τὸ γλυκοχάραγμα λαγοκοιμήθηκε λίγο.

Σηκώθηκε σύναυρα, πῆρε ἕνα κάρο, κι' ἄφου τὸ γέμισε ὡς ἄπάνω μὲ τὰ ἐργαλεῖα πού τοῦ εἶπε ὁ πατέρας του, πῆγε τὸν βρῆκε καὶ τοῦ εἶπε:

— Πατέρα, τὸ κάρο μὲ τὰ σύνεργα τὸ ἐτοίμασα, πές μου γρήγορα τί θὰ κάνω, γιατί μιὰ ὥρα ἔχω τράτο ἀκόμα: δέκα ἡ ὥρα πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι, πρέπει νὰ πᾶω στὸ παλάτι νὰ φτιάξω τὴν ἄλυσσίδα μπρὸς στὸ Βασίλειον.

— Ἐ, παιδί μου, ἔφτασε πιά ἡ ὥρα πού θὰ ξενοιάσουμε κι' ἐγὼ καὶ σὺ, ἀπ' αὐτὴ τὴ σκοτούρα.

Βρὲ ἄμωρο πρᾶμμα, σὺ καὶ ὅλα τ' ἄλλα παιδιὰ τοῦ τόπου μας, μπορεῖ νὰ γίνῃ ποτὲ ἄλυσσίδα ἀπὸ ἄμμο μοναχά: ἂν λίγο ἔκοβε τὸ μυαλὸ τῶσων καὶ τῶσων παιδιῶν, δὲν θὰ πῆγαιναν σὺν τὰ βύδια στὴν κρεμάλα, ἀλλὰ καλὰ νὰ πάθουν. Θεὸς συχωρέσ' τὰ πεθαμένα τοῦ Βασιλείου, πού τοῦ ἦρθε τέτοια βουλή καὶ ἀποδείχτηκε πὼς τὰ παιδιὰ μπρὸς στοὺς γέροντες δὲ φάινε γιὰ τίποτα, καὶ σὺ τώρα, ἂν δὲν εἶχες ἐμένα νὰ σ' ὁρμηνέψω, θὰ πῆγαινες χαμένος.

Ἀκού λοιπὸν τί ἔχεις νὰ κάνῃς, ἀφου πᾶς στὸ παλάτι μὲ τὸ κάρο, θὰ τ' ἀφήσῃς στὴν αὐλή, θὰ παρουσιαστῇς στὸ Βασίλειον καὶ θὰ τοῦ πῆς:

— «Πολυχρομένη μου, ἔφερα κάτω ὅλα μου τὰ σύνεργα κι' ἕνα σακκὶ ἄμμο: κόπιασε μὲ τὴ δωδεκάδα σου, νὰ φτιάξω μπροστά σας τὴν ἄλυσσίδα. Κι' ἅμα θὰ κατεβῇ, νὰ τοῦ ζητήσῃς νὰ σοῦ κάνῃ ἀπὸ ἄμμο μιὰ κλειδέρα— κρῖνο πού τὴν λέν ἄλλοι— καὶ νὰ τὴν περάσῃ σὲ μιὰ βέργα, γιὰ νὰ τὴν ἔχῃς γιὰ

δείγμα, καὶ νὰ σοῦ πῇ ἀκόμα πόσα μέτρα μακριὰ τὴ θέλει: καὶ τότε τοῦ λὲς πὼς μπορεῖς, ἄφ' οὗ θὰ βλέπῃς τὸ δείγμα του, νὰ τοῦ κάνῃς κι' ὅλο τὸν ἄμμο τῆς θάλασσας ἄλυσσίδα.

Ἄμα πῆρε τὴ συμβουλὴ αὐτῇ, ἐξεκίνησε τὸ παιδί καὶ πῆγε βιαστικά στὸ παλάτι: καὶ νὰ μὴ τὰ πολυλογᾷμε, εἶπε καὶ ἔκανε μπρὸς στὸ Βασίλειον ὅπως ὁρμηνεύτηκε ἀπὸ τὸν πατέρα του.

Καθὼς ἀκουσε ὁ Βασιλιάς τὰ λόγια τοῦ γραμματικοῦ του, τοῦ εἶπε χαρούμενος:

— Μὲ κέρδισες, αἰντε χαλάλι σου ἡ Βασιλοπούλα καὶ ὁ θρόνος μου ἀκόμα σὺν πεθάνω! Καὶ ἀμέσως χτύπησε ὁ ἴδιος παλαμάκια, καὶ μαζί μ' αὐτὸν ἡ δωδεκάδα του, καθὼς καὶ ὅλος ὁ κόσμος πού περὶεργος μαζεύονταν, ἐκεῖ, μὲ δυνατὰ ἐφεωνήματα μπράβο, μπράβο, πού κέρδισε ὁ γραμματικὸς, κι' ἔτσι θὰ γλύτωναν ἀπὸ τὴν κρεμάλα καὶ οἱ ἄλλοι νέοι πού θὰ πῆγαιναν νὰ δοκιμάσουν.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα ἀρχισαν στὸ παλάτι οἱ ἐτοιμᾶσιες γιὰ τὸ γάμο, σύμφωνα μὲ τὴ βασιλικὴ διαταγή.

Μὰ τοῦ Βασιλείου τὸ μυαλὸ, ὅσο περνοῦσαν οἱ ὥρες, τόσο δὲν τὸ χώραγε πὼς ὁ γραμματικὸς του τὰ κατάφερε ἔτσι μὲ τὴν ἄλυσσίδα χωρὶς συμβουλὲς γέρου. Τὸν ρώτησε γι' αὐτὸ, μὰ ἐκεῖνος τοῦ ἀρνῆθηκε ὅτι τὸ ἔμαθε ἀπὸ γέρο καὶ ἐπέμενε πὼς τὸ σοφίστηκε μόνος του.

Ὁ Βασιλιάς ἔκανε πὼς τὸν πίστεψε, γιὰ νὰ τὸν δοκιμάσῃ ὅμως καὶ νὰ ξεκαθαρίσῃ τὸ πρᾶγμα, τοῦ εἶπε:

— «Θέλω, ἐσὺ πού εἶσαι νέος γραμματισμένος καὶ ἀκούραστος, νὰ μοῦ κάνῃς σὲ τρεῖς ἡμέρες ἕνα κατάλογο, μὲ τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν ζώων, ποῖα ἀπ' αὐτὰ ἔχουν τὰ μάτια μπροστά κάτω ἀπὸ τὸ κοῦτελο, στὴν ἴδια πάνω-κάτω θέση πού τὰ ἔχουν οἱ ἀνθρώποι, καὶ ποῖα στὰ πλάγια τοῦ κεφαλιοῦ τους».

— Ὅθ πιάσω νὰ τὸν φτιάξω, τοῦ ἀπάντησε πρόθυμα ἐκεῖνος, καὶ ἀμέσως κλείστηκε στὸ γραφεῖο του, καὶ ἀρχισε φάχνοντας τὰ βιβλία, νὰ κοιτάξῃ γιὰ τὴν θέσιν τῶν ματιῶν τῶν ζώων.

Ἡ ὥρες περνοῦσαν, ἦρθε ἡ νύχτα, καὶ εἶδε ὁ γραμματικὸς πὼς ἡ δουλειὰ πού τοῦ ἔδωκε νὰ κάνῃ ὁ Βασιλιάς, δὲν ἦταν τόσο εὐκολή, ὅπως τὴν φαντάστηκε ὅταν πῆρε τὴν διαταγὴ, καὶ πὼς δὲν θὰ ἔφταναν ὅχι τρεῖς ἡμέρες μὰ οὔτε δέκα τρεῖς νὰ τὴν τελειώσῃ.

Ὁλὴ ἐκεῖνη τὴ νύχτα, καὶ ὅλη τὴν ἄλλη ἡμέρα, δὲν ἔκανε τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ ξεφυλλίσῃ τὰ βιβλία, καὶ νὰ διαβάξῃ γιὰ τὰ διάφορα ζῶα, κρατώντας σημειώματα.

Ἡ στενοχώρια του ὅμως ὅσο πῆγαινε καὶ μεγάλωνε, γιατί ἔβλεπε πὼς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὰ καταφέρῃ.

(Τὸ τέλος τοῦ ἐρχόμενου)

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος —

— Τζεντλεμαν σέ τέτοια χάλια ! ;
— Λερώθηκα στο δρόμο. Εύθως μόλις πάω στο σπίτι μου, θα στείλω να σας πληρώσω με το παραπάνω. Είμαι ο Κάρολος Δίκενς.

— Ο Κάρολος Δίκενς ! "Οχι δι' ! Τον ξέρω εγώ τον Κάρολο Δίκενς, διαβάζω τα έργα του κάθε βράδυ. Ένας τέτοιος συγγραφέας δεν θα πλήρωνε με κάλπικο νόμισμα το ποτό του. Δεν τα πιστεύουμε αυτά, κύριε. Μπορεί ο καθένας να λέει «είμαι ο Κάρολος Δίκενς !»

— "Οστόσο, σάς λέω την αλήθεια.
— Καλά. Σε λίγο θα περάσει ο πόλισμαν και βλέπουμε.

Εύτυχως, ένας φαρμακοποιός άνοιξε το κατάστημά του απέναντι κι' ο Κάρολος είπε στον ξενοδόχο :

— Ρωτήστε το φαρμακοποιό. "Ισως με ξέρει, γιατί ή εικόνα μου είναι αρκετά γνωστή.

"Εστειλαν κι' έφεραν το φαρμακοποιό.

— Ο κύριος από δω, του είπε ο ξενοδόχος, πήγε να μου περάσει ένα νόμισμα κάλπικο γι' αληθινό. Και λέει — άκοιτ' έχει ! — ότι του λόγου του είναι ο Κάρολος Δίκενς !

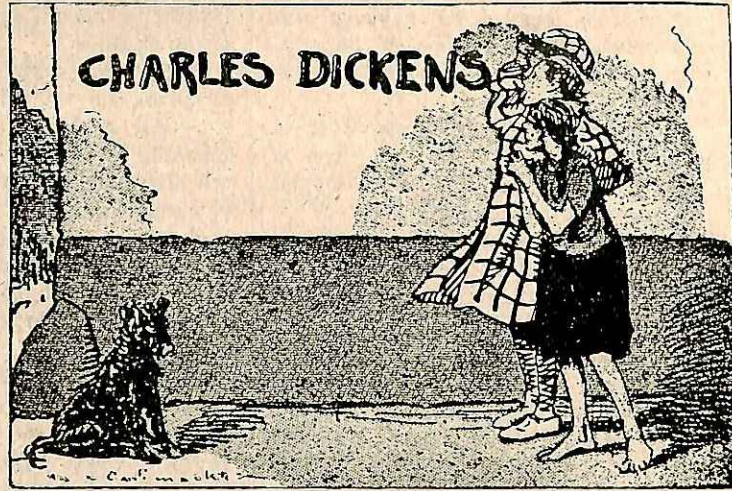
Ο φαρμακοποιός κοίταξε προσεχτικά το νέο κι' αναγνώρισε άμέσως το συγγραφέα, που είχε ιδεί συχνά στην εικόνα του κι' είχε διαβάσει τα έργα του.

— Ο Κάρολος Δίκενς !

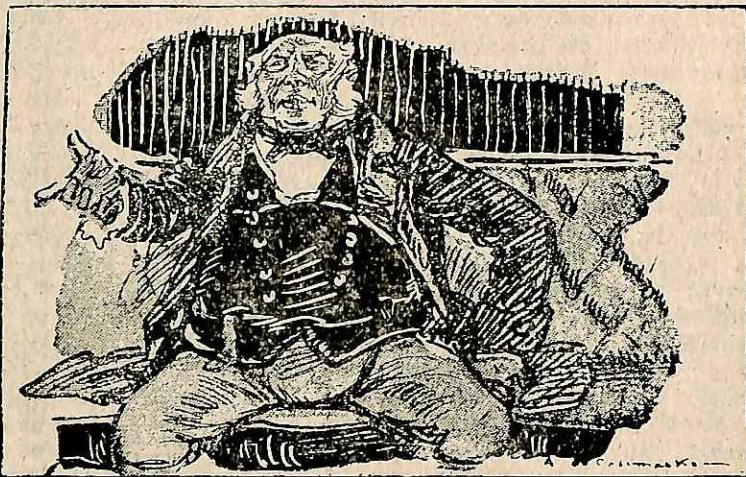
Μά βέβαια είναι ο Κάρολος Δίκενς ! Δεν γνωρίζετε λοιπόν τον ένδοξότερο άνθρωπο της "Αγγλίας ;
Ο φαρμακοποιός χαιρετά τότε τον

συγγραφέα και θέτει στη διάθεσή του το πορτοφόλι του. "Ο ξενοδόχος ζητεί συγγνώμη σαστισμένος και πολεμά να δικαιολογηθεί.

Μιάν άλλη φορά, ο Δίκενς πήγαινε με το τραίνο στο Λίδερπουλ. Ένας ταξιδητής μπαίνει στο διαμέρισμά του και φαίνεται πως επιθυμεί πολύ ν' άνοιξει κουβέντα μαζί του, γιατί είναι από εκείνους τους φλύαρους, που δε μπορούν |

«Ο Κάρολος Δίκενς περιγράφει με αγάπη τη ζωή των παιδιών...» (Σελ. 438, στ. γ'.)

«Σας λέω, είμαστε στενοί φίλοι με τον Δίκενς !» (Σελ. 438, στ. γ'.)

να μείνουν μια ώρα σιωπηλοί. Μιλεί λοιπόν για όλα : για τα τραίνα, για τα τοπεία, για τα δυστυχήματα, και τέλος για τη φιλολογία.

— Διαβάζω όλους τους συγγραφείς, λέει, αλλά προτιμώ απ' όλους το Δίκενς.

— "Α, ώστε έχετε διάβασει τα μυθιστορήματά του ;

— Βεβαίως ! Αγαπώ πολύ τη φιλολογία !

— "Α !

— Διαβάζω τώρα για δεύτερη φορά τα έργα του Δίκενς.

είν' ένας από τους καλύτερους φίλους μου.

— Μπά ; Αλήθεια ;

— "Α, βέβαια ! Είναι, ξέρετε, λαμπρός άνθρωπος και με δέχεται στο σπίτι του με πολλές περιποιήσεις.

— "Ετσι ; "Οστε πηγαίνετε σπίτι του συχνά ;

— Σά να πηγαίνω στο σπίτι μου ! Σας λέω, είμαστε στενοί φίλοι με το Δίκενς !

— Λαμπρά λοιπόν ! Τα συχαρητήριά μου !

— Ευχαριστώ !

Ο Κάρολος Δίκενς κρατούσε ελγ του τη σοβαρότητα, γελώντας ωστόσο από μέσα του με τις κωμικές καυχησιολογίες του παράξενου αυτού ταξιδητή.

Όταν κόντευε το τραίνο να φτάσει στο Λίδερπουλ, ο άγνωστος του είπε :

— Μήπως τυχόν θα θέλατε να σας παρουσιάσω στον κ. Δίκενς ;

— "Α, το επιθυμώ πάρα πολύ !

— Ευχαρίστως ! Πήτε μου μόνο τ' ένομά σας, γιατί τώρα πρέπει να κατεβώ.

Ο συγγραφέας τότε χαμογελώντας :

— "Ονομάζομαι Κάρολος Δίκενς !

Κι' έτσι, ο ξένος αυτός θα μπορούσε στο έξής με το δίκιο του να λέει : «γνωρίζω τον Κάρολο Δίκενς !»

Ο Κάρολος Δίκενς, το παιδάκι που σέ ηλικία 8 ετών έπινουσε θεατρικά έργα για τη «μαγική λυχνία», είχε γίνει ένας από τους ένδοξότερους συγγραφείς της "Αγγλίας, και τα έργα του μεταφράστηκαν σ' όλες τις γλώσσες. Δίκα και τον όνόμασαν «συγγραφέα των παιδιών». Σε πολλά έργα του περιγράφει με αγάπη τη ζωή των παιδιών και οι ήρωές του είναι παιδιά, που αναλύει με

τέχνη το χαρακτήρα τους. Και δεν υπερασπίζεται μόνο τα παιδιά, αλλά κάθε καλό κι' ανώτερο. Ένας βιογράφος του γράφει ότι «σκοπός στα έργα του Δίκενς είναι ο ανθρωπισμός, το γενικό

καλό, ή ευσπλαχνία κι' ή επίεικεια.»
Ο Κάρολος Δίκενς πέθανε στα 1870, στο Γκάδς-Χιλλ, όπου πέρασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του.

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ
ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα υπό NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

"Υστερα ξεκίνησε μ' ελγ του την ταχύτητα και γύρισε στη βάση του.

Όστόσο ένα σύννεφο σκίαζε τη χαρά όλων. Τι είχε απογίνει ο κ. "Αχιλλέας "Αντρεϊωμένος ;

— "Εμείς νομίζαμε πως θα είχε ξαναγυρίσει στο «Λίμπερτυ» πριν από μας, είπε ο Γαβριήλ.

— Κι' έμεις νομίζαμε πως θα τον φέρνατε μαζί σας, είπε ο Φονδιέλλ.

— "Αρκεί να μην του τυχε κανένα κακό ! Έκανε ο "Υδόν ανήσυχος.

— Καθόλου άπιθανο. Μ' αυτούς τους παλιανθρώπους τους "Εσκιμώους πρέπει κανείς να τα φοβάται όλα. "Αν μου δινατε την άδεια, κύριε κυβερνήτα, θα είχα μεγάλη όρεξη να ξαναγυρίσω στην κατασκήνωσή τους.

— Μαζί μ' έμένα, είπε ο "Αμερικανός.

— Καί μ' έμένα, πρόσθεσε ο Φονδιέλλ. Ο "Στέφενσον τον σταμάτησε με το χέρι του :

— "Οχι έσείς, Φονδιέλλ, είπε. Προτιμώ έσας να σάς άφήσω εδώ. "Εκτός του ότι έχετε ν' άποτελειώσετε την έργασία σας, πρέπει κιόλας να μείνη κι' ένας από μας εδώ για να υπερασπισθή τις γυναίκες και το αερόπλοιο άν τύχει και κάνουν καμιά επίθεση οι "Εσκιμώοι ένόσο έμεις θα λείπουμε.

— "Ας έρθουν, κύριε ! φώναξε ο Γαβριήλ γεμάτος πολεμικό μένος. Κάτω εκεί που μας έπετέθησαν, μ' ελγ που δεν είχαμε παρά μετρημένα τα φυσέκια μας, μπορούσαμε ώστόσο να τους άντισταθούμε. Κι' εδώ που έχομε καραμπίνες κι' 80α φυσέκια θέλομε ;

— Φρόνιμα, φρόνιμα, άνδρείε μου πολεμιστή ! Ξέρω ότι μπορώ να υπολογίζω στη γενναϊότητά σου, μά δεν χρειάζομαι να πάρω μαζί μου τον κ. Φονδιέλλ. Βοηθήστε τον έσείς και διηγηθήτε του τις περιπέτειές σας κατά το ταξίδι σας στον Πόλο.

— Στόν Πόλο ; Μά δεν έπήγαμε στόν Πόλο...

— Όσο ξέρετε, όχι βέβαια. Μολαταύτα πήγατε κι' ο κ. Φονδιέλλ θα σάς δώσει την άπόδειξη. "Αλλά γι' αυτά θα ξαναμιλήσωμε. Κάμ έν, Τζάκι !

Ο "Αμερικανός κι' ο Κίντ έλειψαν κάμποση ώρα. Πέρασαν στην άρχή από

τον καταυλισμό τους, όπου έλευθέρωσαν τα τρία σκυλιά, όχι όμως και τους αϊχμαλώτους που έπιτέλους είχαν ξυπνήσει. Ο "Στέφενσον, που γνώριζε μερικές λέξεις από τη γλώσσα των "Εσκιμώων, κάθισε δίπλα του μέσα στο έλκνηθρο τον έναν άπ' τους δύο αυτούς μεθύστακες και άρχισε να τον «κανοναρχάη», ένφ ο Τζάκ, καθισμένος στο τιμόνι, οδηγούσε το έλκνηθρο προς τον καταυλισμό των "Εσκιμώων.

Μόλις έφθασε στις πρώτες σκηνές, το

«Προσπαθούσαν ν' άποκρούσουν με τα πιστόλια τους την επίθεση...»

έλκνηθρο σταμάτησε κατά διαταγή του "Αμερικανού, που κατέβασε τον αϊχμάλωτό του και του σύστησε να εκτελέσει κατά γράμμα τις οδηγίες του, γιατί αλλιώς ή τιμωρία του θα ήταν παραδειγματική.

Ο "Εσκιμώος, που δεν είχε συνέλθει ακόμη άπ' το μεθύσι και από τις άλλες λοδιάδοχες συγκινήσεις, άπομακρύνθηκε προς τις σκηνές περπατώντας σάν όπνωτισμένος.

— Τι του είπατε ; ρώτησε ο Τζάκ περίεργος.

— Του είπα, άπάντησε ο "Αμερικανός, πως θέλω να ιδώ προσωπικώς τον φίλο σου τον Σίγκλοο.

— Κι' άν δεν εκτελέσει την παραγγελία σας ;

— "Εννοια σου και θα την εκτελέσει.

— Κι' άν ο Σίγκλοο δεν θελήσει νάρθει ;

— Τότε θα ιδούμε τί πρέπει να κάνουμε ; μά ώστόσο δεν πιστεύω να φανή ο Σίγκλοο τόσο αδιάλλακτος. Είπα στον αϊχμάλωτό μας να μου τον στείλη άμέσως εδώ, γιατί αλλιώς θα έρθουμε πετώντας όπως τα πουλιά. Η έκάνότης μας να πετούμε στον άέρα σ' αυτούς τους άγρίους φαίνεται σχεδόν υπερφυσική.

— "Αρκεί να είναι σέ θέση το αερόπλοϊό μας να πετάξη.

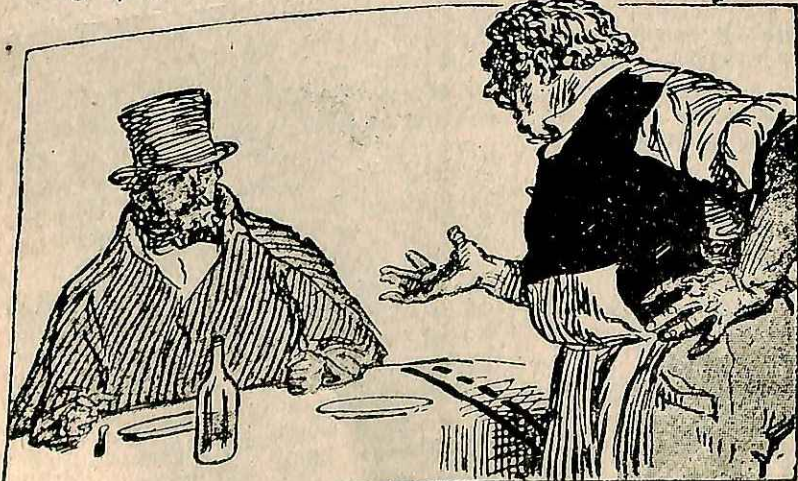
— Μά άν δεν ήμουν βέβαιος γι' αυτό, δεν θα το έλεγα.

Δίχως άλλο ή άφιξη του αϊχμαλώτου θα προξένησε μεγάλη συγκίνηση στους "Εσκιμώους και θα προκάλεσε ζωηρές συζητήσεις, γιατί ή ώρα περνούσε χωρίς να φανερώνεται κανείς κι' ο "Στέφενσον είχε άρχισει να χάνη την όπομότη του. Στο τέλος παρουσιάστηκε ο Σίγκλοο οδηγούμενος από τον άλλο "Εσκιμώο. Ο δύστυχος είχε ύφος έξελιστηρίου θύματος. Ζαρωμένος, με σκυμένο το κεφάλι, πλησίαζε με μικρά - μικρά βηματάκια, σάν το σκυλί που έχει κάνει ζημιά και ξέρει πως πρόκειται να το δέιρουν. Ο Τζάκ δεν μπόρεσε να κρατήση τα γέλια μπροστά σ' αυτό το θέαμα.

— "Ηούχασε, γέρο μου, είπε, δεν έχομε σκοπό ούτε να σέ σκοτώσωμε ούτε να σέ βασανίσωμε.

Ο "Αμερικανός φάνηκε διπλωμάτης. "Απ' όσα του είχε πει ο Τζάκ για τον Σίγκλοο, κατάλαβε τον ρόλο που είχαν παίξει στην υπόθεση αυτή οι "Εσκιμώοι. Γνώριζε πολύ καλά τα ήθη και τα έθιμά τους, τις προλήψεις τους, τον φιλειρηνικό τους χαρακτήρα, και ήξερε ότι δεν έπρεπε να τους κρίνη άυστηρά. Και νά, τι είπε στον Σίγκλοο :

Παρασύροντας τους συντρόφους του στην ήστρηκή αυτή έπιχείρηση, ο Σίγκλοο είχε φερθεί πολύ άσχημα. Είχε προδώσει την έμπιστοσύνη των λευκών ανθρώπων, που είχαν κάνει τόσο κόπο για να έτοιμάσουν την άπαθήκη των τροφίμων, που αυτός τώρα σκόπευε να τους την άδειάση. Αυτό το πράγμα δεν μπορούσε να το κάνη παρά ένας κακός, δόλιος και κακόπιστος οδηγός. Βέβαια ο κ. "Στέφενσον ήξερε ότι οι "Εσκιμώοι βρίσκονται σέ μεγάλη ανάγκη κι' ότι ή έλλειψη κυνηγιού στο δυτικό μέρος του νησιού τους είχε φέρει σέ άβάσταχτη πείνα. Γι' αυτό θα φαινόταν συγκαταβατικός στους "Εσκιμώους, μ' αυτοί γι' άντάλλαγμα έπρεπε να διακόψουν κάθε έχθροπραξία και να του παραδώσουν άμέσως τον σύντροφό τους που έψαχναν τώρα να βρουν. Μερικοί όπαινηγοί για κάποια μεγάλη ενάγρια πρόβα, που θα έκανε την εμφάνισή της με το παρομικρό δείγμα άνυπακοής και θα ξεπάστρευε κι' ανθρώπους και σκυλιά, συντέ-

«Αυτό είναι κάλπικο ! φώναξε ο ξενοδόχος...» (Σελ. 427, στ. γ'.)

λεσε στο να δηλώσει ο Σίγκλοο απόλυτη υποταγή σε όλους τους θρους που θα του έβαζε ο κ. Στέφανος και να δηλώσει πως ο μεγάλος άσπρος διάβολος βρισκόταν στη σκηνή τους.

— Δεν φθάνουμε άργά. Τζάκι, είπε ο Αμερικανός στον μικρό του σύντροφο. Ο κ. Αντρεϊωμένος φαίνεται ότι βρίσκει στη σκηνή του Άγκιχόη. Οι Έσκιμώοι θα πάνε τώρα να τον ελευθερώσουν, μα για καλό και για κακό είναι προτιμώτερο να τους ακολουθήσουμε κι εμείς.

Το έλκηθρο ακολούθησε τους δυο Έσκιμώους ως τη σκηνή όπου κοιμόταν ο άτυχος παιδαγωγός.

— Κλείστε το στόμα σας και βουλώστε τη μύτη σας, κύριε κυβερνήτα, είπε ο Κίντ τη στιγμή που τρύπωναν μέσα στη σκηνή.

— Ω, είπε ο Αμερικανός. Έννοια σου και δεν είμαι τόσο ντελικάτος, και καθώς βλέπω, ο λαμπρός μας φίλος δε δυσκολεύτηκε να συνηθίσει την άτμόσφαιρα αυτή. Κοιμάται, αν δεν κάνω λάθος!

Ο Άγκιχόης δε χτυπούσε πιά το ντέφι του. Η μαντική του δύναμη του έλεγε πως η αποστολή του Σίγκλοο ήταν καταδικασμένη σε καταστροφή γιατί τα κακά πνεύματα ήταν εναντίον τους. Δεχόταν λοιπόν μοιρολατρικά την εξέλιξη των πραγμάτων κι έδειχνε πιά απόλυτη αδιαφορία προς τον λευκό αϊχμάλωτό του. Δεν περίμενε τίποτε το καλό από το καινούργιο αυτό φρούτο, που φιλοξενούσαν στη σκηνή τους, κι όταν ήρθε ο απεσταλμένος του Στέφανος, σύστησε στο Σίγκλοο να μη χασομερήσει ούτε στιγμή, αλλά νάρθει άμεσα σε διαπραγματεύσεις με τους ξένους αυτούς που μπορούσαν να τρέχουν μ' έλκηθρα χωρίς άλογα και να πετούν σαν πουλιά.

(Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΣΟΥΣΟΥ

(Από το ημερολόγιο ενός πατέρα)

Α'.

Κι' όμως, ως μη το πιστεύουν μερικοί... Τα παιδιά, τα πολύ μικρά παιδιά με τα όνειροπαρμένα μάτια τους τα έκστατικά, δεν ζουν πάντα μαζί μας. Έχουν πλασμένο κάποιο κόσμο κλειστό για μας, κι' εκεί μεταφερόμενα με το μαγικό μιάς μάγισσας ραβδί, περνάνε τα γλυκά, παιδιάτικα τους χρόνια...

Γέλασε ένας φίλος μου, που του τ'επα ένα βράδυ, κορόιδεψε.

— Μπά; σε ποιόν εξώκοσμο ζουνε τα παιδιά, Μίμη;

Και το δυνατό, σαρκαστικό του γέλιο μούκανε τόσο, μα τόσο κακό...

Κι' όμως νά, που το μικρό πεντάχρονο μου αγοράκι μούδωσε την απόδειξη, πως η δοξασία μου αυτή δεν ήταν ψεύτικη, και νά πως:

Ήταν μέρες πολλές που τον έχανα ώρες τόν Άλκη. Στη φωνή μου, που άλλοτε έτρεχε πρόσχαρος, ούτε καν άπαντούσε. Κι' όταν έρχόταν στο τέλος, είχε ένα τόσο αφηρημένο ύφος, μακρινό.

Μα μέρα ζήτησα να τον βρω χωρίς να τον φωνάξω. Τον ξετρώπωνε επιτέλους σε μια καμαρούλα στενόμακρη που έχουσε για το σιδέρωμα. Ήταν πεσμένος σ' ένα ντιβανάκι, γυρισμένος προς στον τοίχο. Πλησίασα με πνιχτά, σιγανά βήματα. Δε με πρόσεξε. Άκουσα ένα μουρμούρισμα. Μιλούσε, με ποιόν όμως; Δεν ήταν κανείς στην κάμαρα!

— Άκουσέ με, Σουσού. Σήμερα δεν είμαι διόλου ευχαριστημένος, μα διόλου. Η μαμμά βγήκε έξω με τη Μαρίνα κι' έμένα μ' άφησε εδώ, γιατί λέει ο κινγκ-μπογράφος δεν είναι για μικρά παιδιά. Πέντε χρονών παιδί κι' είμαι μικρός; Μα δε βλέπεις, Σουσού, που λέω ακόμα και το ρ; Πές μου, Σουσού, ήταν σωστό να μ' άφήσουν, και δεν είχα δικίο εγώ, που χτύπησα το πόδι μου τόσο δυνατά, που — άκου, Σουσού, άκου! — τραντάχτηκε το μικρό τραπέζι, έγειρε το τασάκι του μπαμπά κι' έσπασε; Σούτ, Σουσού, μη μ' ακούσει ο μπαμπάς, και φαντάσου πιά τι τιμωρία θα μού βάλει. Σούτ... Άχ, καίμενε Σουσού, νομίζω πως είμαι πολύ δυστυχισμένος. Τι λές και σύ;... Γιατί δεν μιλάς, Σουσού;... Κι' όμως μού φαίνεται πως με καταλαβαίνεις, νά, τ'ένα μάτι σου. — γιατί τ'άλλο στο έχω βγάλει, Σουσού, — με κοιτάς τόσο ζωηρά, που σίγουρα με καταλαβαίνεις... »

Χρειάζεται μια παρένθεση. Για να μη νομίσω κανείς πως ο γιός μου είναι κανένας... κακοὐργός, που βγάζει τα μάτια του κόσμου!... Ο Σουσού, που ο Άλκης του εμπιστεύεται τις μικρές και μεγάλες του δυστυχίες, είναι ένα πάνινο αρκουδάκι. Του τον είχα χαρίσει όταν ήταν τριών χρονών. Έπαξε τότε μαζί, όπως όλα τα παιδιά, το τράδηξε, το τράνταξε; το ξέσκιζε. Στο τέλος κατέληξε ένα κακομοιριασμένο πλασμάκι, (με συγχωρείτε γι' αυτή την ανθρώπινη λέξη, μα δεν ξέρω, μού φαινόταν πάντα πως και τα παιχνίδια έχουν κι' αυτά μια ψυχή και μια ζωή δική τους, ξεχωριστή...)

Γρήγορα λοιπόν έγινε το πιο παλιό του παιχνίδι, κουρελιασμένο, ξεφτισμένο, με μαδημένη ούρα, μ' ένα μάτι, σχεδόν αποτρόπαιο!... Δυό χρόνια τόχε πεταμένο σε μια γωνιά της αποθήκης και να που τώρα ξαφνικά του έγινε ο καλύτερός του φίλος. Πώς;... δεν ξέρω... — Σουσού, θέλω να σου πω ένα μυστικό, ένα μεγάλο μυστικό. Θάθελα να κάνω ένα ταξίδι, Σουσού. Μακρινό, μακρινό, ψηλά... Θάθελα να πάω στ' αστέρια. Ξέρεις τ' είναι τ' αστέρια, Σουσού; Σίγουρα όχι. Ποιός να στο πη, κα-

κομοίρη μου;... Άκου λοιπόν. Βέβαια κάποτε θάχης ακούσει, πως ψηλά στον ουρανό είναι ο παράδεισος, ο μεγάλος φωτεινός κήπος, που ο Θεούλης βάζει μέσα τους καλούς ανθρώπους. Τα ξέρω αυτά, Σουσού, μού τάχει πει η μαμμά μου... Άκουσε λοιπόν, ο παράδεισος είναι στο φως, φως πολύ, μα θάχης δέκα ήλιους τουλάχιστο, ξέρεις. Ο Θεούλης όμως δε θέλει να τον βλέπουμε και τον σκέπασε μ' ένα πλατύ-πλατύ, τόσο πλατύ θαλασσί πανί. Είναι ο ουρανός, το ταβάνι της γης, κατάλαβες;... Αυτά δεν μού τάχει πει κανένας, μα τα νοιώθω εγώ, να δά η ώρα να μην ξέρω τι είναι ο ουρανός... Τη νύχτα λοιπόν (στ' λέω εγώ) αυτά γι' να σου μάλω τί είναι τ' αστέρια) τη νύχτα, το πανί με το σκοτάδι γίνεται μαύρο. Ο παράδεισος από μέσα είναι στο φως — με τους δέκα ήλιους που είπα... — Ο Θεούλης λοιπόν, γι' να δείξω σε μας που είναι ο παράδεισός του, έκανε στο μαύρο πλατύ πανί, κάτι μικρές-μικρές τρυπίτσες. Νά, σαν παραθυράκια. Απ' αυτά τα παραθυράκια περνάει το φως του παράδεισου και μ'ς φαίνονται έμας πως είναι τ' αστέρια. Κατάλαβες, Σουσού;...

Τ' αστέρια είναι τα παραθυράκια τ' ουρανού, που δείχνουν το φως που να κρυμμένο από πίσω του. Και το φεγγάρι;... Τ' είναι το φεγγάρι, νομίζεις; — Το φεγγάρι είναι η πόρτα τ' ουρανού. Οι πόρτες δεν είναι πάντα πιο μεγάλες απ' τα παράθυρα; Νά, γι'αυτό λοιπόν βγαίνει απ' την πόρτα τ' ουρανού πιο πολύ φως... Έννόησες;... »

Εμείνα ξεφνιασμένος. Τί ποιητική, τί ζωορφη εξήγηση, γι' ένα παιδάκι πέντε χρονών, μίην το ξεχνάμε. — Νά λοιπόν, Σουσού, που θάθελα να πηγαίνα μαζί σου. Μα δεν σου φαίνεται πως είναι πολύ μακρινό το ταξίδι Σουσού;...

Παραφύλαξα μέρες τον Άλκη, άκουσα τις κουδέντες του με το Σουσού, το μαδημένο αρκουδάκι και στο τέλος σχημάτισα την ιδέα, πως πιστεύει μέσα του βαθιά, ότι ο Σουσού, το παλιό του παιχνίδι νιώθει δσα του λέει σιγά-σιγά στο ξεφτισμένο του αυτιάκι ο γιός μου... Κι' έκανα μια δοκιμή.

Β'.

— Μπαμπά;... Μήπως είδες το Σουσού;...

— Το Σουσού; ποιός είναι ο Σουσού, Άλκη;...

— Αλήθεια, μπαμπά, δεν τον ξέρεις το Σουσού;... Μα είναι ο φίλος μου.

Τον κοίταξα τάχα μ' άπορία. — Ο φίλος σου;...

Κατέβασε το κεφαλάκι του καταφαινότα...

— Ναι, ο φίλος μου... Γέλασε, κι' εξακολούθησε.

— Σούπα άστεια, μπαμπά. Ο Σουσού είναι ένα παιχνίδι, ένα αρκουδάκι. Όχι φίλος μου. Δεν θυμάσαι, μπαμπά; έσύ μού τον είχες χαρίσει. Μα είναι χρόνια πολλά, πολλά, πολλά, ού... — Και γιατί τον λές φίλο σου.

— Για να γελάσω με μπαμπά.

— Μα τώρα ο Σουσού θάνατι πιά παλιός, τι να τον κάνεις; Έχεις τόσα άλλα παιχνίδια.

— Μα τον θέλω μπαμπά.

— Τι να τον κάνεις;

— Νά παίζω. Τι άλλο;... γι' να παίζω...

— Νά παίζεις;... — Ναι, ναι, να παίζω... σου φαίνεται παράξενο... να παίζω.

Δεν μούπε λέξη, γι' τις μακριές, τις ατέλειωτες κουδέντες πούχε με το Σουσού «να παίζω», τίποτ' άλλο.

— Τι να σου κάνω, Άλκη, δεν τον είδα το Σουσού, το αρκουδάκι σου, παίξε με τίποτ' άλλο.

— Όχι, μπαμπά, θά τον βρω!... Κι' έφυγε γι' να ψάξη.

Τρεις ημέρες έψαχνε. Έψαχνε παντού. Κι' αφού απέλπιστηκε απ' τα μέρη που μπορούσε να είναι, άρχισε να ψάχνει πότε σ' ένα τοσουλάκι κουτί που δε χώραγε ούτε την ούριτσα, και πότε σε κάποιο τρύπερ του τοίχου που δε θά χωράγει ούτε το... ματάκι του.

Τον άφησα. Δεν μού είπε πιά τίποτα, με το φόβο μήπως ξαφνιαστώ γι'αυτό. Στο σπίτι δεν ήμαστε παρά ε- μόνος του, και απέλπιζόταν.

Την τετάρτη μέρα, το πρωί έβρεχε δυνατά. Στο σπίτι δεν ήμαστε παρά ε- γώ κι' ο Άλκης. Έλειπαν δλοι, ακόμα κι' η υπηρέτρια πούχε πάει να ψωνίση. Έβρεχε...

Ξαφνικά χτύπησε το κουδούνι δυνατά! — Άλκη, τρέχα ν' ανοίξεις, λείπουν δλοι από το σπίτι, κι' εγώ έχω δουλειά παιδί μου...

Δεν πρόφθασε ν' ανοίξη κι' άκουσα μια θριαμβευτική κραυγή...

— Μπαμπά, τρέχα, τρέχα να δης.

— Έτρεξα στην πόρτα τάχα μπαμπά!... Έτρεξα στην πόρτα τάχα ξαφνιασμένος.

— Τ' είναι, τί έπαθες; — Κοίτα, μα κοίτα λοιπόν... μού φώναζε αναφοκικισμένος, χαρούμενος, ένθουσιασμένος, δείχνοντας με το δαχτυλάκι του το μικρό χαλάκι της έ- ξώπορτας.

— Ο Σουσού, μπαμπά!

Αλήθεια. Μουσκεμένος — απ' τη βροχή βέβαια — κοίτουσαν άπάνω στο χαλάκι ο Σουσού...

— Λοιπόν, γύρισε;... θάσαι τώρα ευχαριστημένος.

Με κοίταξε περιέργως να δη, αν μιλώ σοβαρά, δεν κουνήθηκε ούτε ένας μύς του προσώπου μου.

— Μά, μπαμπά, πως είναι δυνατό;...

— Ποιό;... — Νά φύγη ο Σουσού και να γυρίση... ένα παιχνίδι;... — Μα έσύ τον βλέπεις πούνατι μούσκεμα απ' τη βροχή.

— Εμείνα συλλογισμένος...

— Αλήθεια... μα πάλι... μπαμπά, πές μου;... έσύ τόκανες αυτό;...

— Τι λές, παιδί μου, την άρεξή σου είχα τώρα να παίζω. Κάτι θά τούχες κάνει το Σουσού, θά θύμωσε κι' έφυγε.

— Ύστερα το πέρασε — έβρεχε κιόλας και θά στενοχωριόταν έξω — και γύρισε.

— Ναι, είναι βρεγμένος, πώ, πώ... μα πάλι... πως γίνεται αυτό; Το αρκουδάκι... Μπαμπά, πές μου.

— Σε καλό σου. Δεν το πιστεύεις;... Άφου σου είπα... Η βροχή είναι μια απόδειξη... τι άλλο θέλεις.

Τον άρπαξε με μια παραφορά αγάπης.

— Σουσού μου!... και τον έσφιξε στην άγκυλιά του, όπως κάνει μιά μητέρα όταν ξαναβρίσκει το χαμένο της παιδί... Σουσού μου!...

Έσκασα στα γέλια. Κάτι γέλια τρανταχτά, σαρκαστικά, σχεδόν σκληρά...

Με κοίταξε ξαφνιασμένος και λίγο φοβισμένος.

— Μπαμπά;... — Ω κουτό... κουτό παιδί!... Πού

πιστεύεις πως μπορούσε ο Σουσού, το μαδημένο σου αρκουδάκι, να φύγη και να ξαναγυρίση, και νάνατι βρεγμένο κι' από τη βροχή, άχ, κουτό — κουτό παιδί, που θέλεις να κανής και το μεγάλο. Έλα μαζί μου.

Μ' ακολούθησε κρατώντας το Σουσού απ' την ούρα — σά να τον σιχαινόταν τώρα λιγάκι — δίχως να πη λέξη.

Τον πήγα στο μπάνιο. Στο νιπτηράκι.

— Κοίταξε δώ, τί βλέπεις;...

— Τρίχες.

— Είδες; είναι οι τρίχες του Σουσού, που μάδησε ακόμα — αν είναι δυνατό — όταν τον μούσκεψα με το ρουμπινέτο.

Έλα τώρα έδω. — Τον πήγα στο σαλονάκι, πίσω απ' τον καναπέ — μόνο κει δεν είχε ψάξει!...

— Βλέπεις; έδω στον είχα κρυμμένο τρεις ημέρες και σύ, κουτό, πιστεύεις πως έφυγε και γύρισε... Ο Σουσού, το ψεύτικο αρκουδάκι σου...

Με κοίταξε λίγο, τον πέταξε με φούρκα στο πάτωμα κι' έπεσε στο καναπέ, ξεσπάζοντας σ' ένα κλάμμα ατέλειωτο, πνιχτό, μ' αναφυλιτά...

Τη στιγμή εκείνη έκλειγε τις φαντασίες και τα όνειρά του, που εγώ τούχα σκοτώσει...

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

Ο ΤΕΛΑΛΗΣ ΤΟΥ ΧΟΡΙΟΥ

— Βρέθηκε και παραδόθηκε στο Δημαρχείο μιά δημόγλαφμαύρη με λαβή από άσπρο κόκκαλο που παρασταίνει κεφάλι πάπιας. Όποιος την έχασε, άς πάη στο Δημαρχείο να κάμη την περιγραφή της, ναποδείξη έτσι πως είναι δική του, και θά τη λάβη.

